

„Da bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nama eno, da bo svet veroval da si me ti poslal.“ (Jan 17, 21)

Argentinski pastoralni načrt

(Referat podan na konferenci 29. maja 1968)

I. Refleksija v okviru zgodovinskega procesa z ozirom na razmerje med Cerkvijo in svetom.

Človeška socialna narava išče v organizacijski skupnosti — družbi — ugodnih pogojev za svoj razvoj. Vendar v srcu zapisane postavke človeškega reda niso bile vedno enako razlagane. — Različne okoliščine ali več ali manj omejeno tolmačenje teh postav je bilo odločilno pri organiziranju človeške skupnosti. Tako so bili različni vidiki (pravni, božji oz. verski, ekonomski, naravni, materialni itd.) postajali ob svojem času značilni za gotove človeške družbe.

Paganizem je organiziral svoj svet na religiozno-pravni podlagi, vendar s strahovito omejeno bazo. Več kot polovica človeštva je bila izključena iz tega reda in zato brez pravic in ugodnosti človeškega sožitja.

Ob vdoru barbarov in razsulu rimskega cesarstva je nalogo in odgovornost za novo organizacijo človeške skupnosti sprejela katoliška Cerkve. Notranje močna, tesno ob Kristusu, je začela graditi božjo-človeško družbo. Da ji je to uspelo, pričajo največje verske manifestacije v zgodovini Cerkve (treuga Dei, odprava suženjstva itd). Dvoje tragičnih dejstev pa je povzročilo odpor in konec. Prvo: Degeneracija cerkvene hierarhije in drugo: potopitev naravnih človeških potreb in stremeljenj v pretirani religiozni mistificem.

Odpor se je začel z renesančnim gibanjem. Iskanje večjih svoboščin na vseh popriščih človeške dejavnosti: umetniška, religiozna v uporu reformatorjev, ekonomska in politična, kar je dozorelo v francoski revoluciji. Avtoriteta se je omajala. Cerkve se je pogreznila v lastni nemohi, bila potisnjena ob stran in pozabljena kot faktor nove človeške reorganizacije. To pot nova liberalno-materialistična družba ni hotela sprejeti niti naravnih religioznih nagnjenj (vrednot) niti Kristusovih resnic za temelje novega reda. Človek je nadomestil Boga. Spretno je izkoriščena slabost takratne Cerkve in njeno omalovaževanje človeške narave in njenega dostojanstva.

Cerkvi je ostala možnost le vplivati od zunaj in še za ta skromen

vpliv je morala dobojevati težke boje (n. pr. v šolstvu, vzgoji). Na veliko sektorjih človeške družbe je ostal brez vpliva (n. pr. Leon XIII: delavski sektor).

Od Leona XIII. se začne Cerkev zavedati svojega nemogočega stališča ob robu družbenega reda. In z vso vnemo skuša reorganizirati svoje lastne sile (Pij XI. — veliki organizator Cerkve kot človeške institucije) in poglobiti svojo duhovnost (Pij X. evharistična reforma Cerkve). Pij XII. jo modernizira, da Cerkev znova ustvari temelje človeškega sobivanja.

Zgodovinski proces je zapečatil usodo liberalno-materialistične družbe. Njeno pogrezanje opazujemo že nekaj časa, reakcija proti njenim zablodam je vsak dan večja in to na vseh področjih: osvobodilne vojne malih narodov, delavska gibanja,

razne borbe, študentovski nemiri, poplave socioloških študij in odlokov, reorganizacija mednarodnih stikov, ideološki tokovi itd.

V ta kaos je božja previdnost znova poklicala božje ljudstvo, da pomaga soustvariti pogoje za novo bolj pravično in bolj človeški naravi ustrezajoče sožitje. Od tod to hitenje, to iskanje novih sredstev in potov, ta mladostna vitalna sila, ki je prešinila Cerkev. Svet čaka in socialni pritisk na Cerkev je vsak dan večji. Naloga Cerkve po koncilu je hic et nunc sodelovanje pri ustvarjanju nove človeške družbe. Ta sociološki vidik je danes prioriteta v Cerkvi, čeprav je to le vmesni cilj, ker pač vemo, da je končno poslanstvo Cerkve zgraditev kraljestva milosti, ki pa naj raste od znotraj na zdravih naravnih temeljih človeške družbe.

Torej na kratko izražena ta prva refleksija ob argentinskem pastoralnem načrtu: Smo klicani, da postanemo soustvarjalci novega družbe-

Pismo msgr. Jezerniku, rektorju Slovenika

*Sacra Congregatio de Seminariis
et de Studiorum Universitatibus*

Rim, 15. februarja 1968

Spoštovani gospod monsignor!

S posebnim zanimanjem smo prebrali podrobno letno poročilo (1966/67) o Uašem zavodu, ki ste nam ga pred nekaj dnevi poslali, ter Uam želimo izraziti iskreno zadovoljstvo za tolažilne novice, ki jih poročilo vsebuje.

Zavod je mlad, a po Uaši zaslugi in po zaslugi neštevilnih dobrotnikov je poln življenjske sile in upov. Če pomislimo, da je od ustanovitve preteklo le nekaj let, se moramo vneto zahvaliti Delivcu vseh dobrot za izredno naklonjenost, s katero je obdaroval Uaš duhovniški vzgojni zavod z milostmi in nebeškimi darovi.

Toda pogled slovenskih škofov, Uas, spoštovani gospod, in dobrotnikov je po pravici uprt v prihodnost, posebno v leto 1970, ko boste slovesno obhajali 1200-letnico spreobrnjenja Slovenije h katoliški veri. Vemo celo, kako si vsi želite, da bi mogli ta veseli jubilej obhajati z odprtjem nove stavbe za Slovenski zavod v Uečnem mestu. To je velik, smel in previdosten načrt, gospod monsignor: zato Gospod prav gotovo ne bo pustil Uaših naporov brez sadu in ne bo prezrl Uaše gorečnosti, temveč bo brez dvoma zbudil velikodušne in pobožne ljudi, ki bodo omogočili, da bo Slovenija v Rimu zastopana, kot zasluži njeno slavno katoliško izročilo.

Zato v Gospodu pogumno naprej, spoštovani gospod monsignor! Mi Uam zagotavljamo svoje ponižne prošnje, da bi Gospod obilno, bogato in učinkovito blagoslovil velike in male, ponižne in velikodušne napore vseh, duhovnikov in laikov, ki bodo z molitvijo in s tvorno pomočjo sodelovali pri uresničenju tega tako zaslužnega načrta.

Obenem želimo Uam in Uašim dragim gojencem vse dobro v Gospodu.

U Jezusu Kristusu vdana

*Gabriel Maria kardinal Garrone
Giuseppe Schroeffler, Segr.*

nega reda, da se zasigurajo temelji in rast Kristusovega kraljestva.

II. Refleksija ob izrazu „la pastoral de conjunto“ t. j. skupnostno dušnopastirsko delo.

Gre za splošno mobilizacijo vseh razpoložljivih sil za doseganje bližnjih, vmesnih in končnih ciljev. Psihološka priprava za doseg naše apostolske pripravljenosti (mentalizacion), študij realnosti v nas samih in izven nas v okolju in gimnazija apostolskega vežbanja ob treh izbranih prioritetah (družina, kolegij in župnija), da se svetu prikaže čiste-ga religioznega dejstva in s tem skuša doseči njegovo reakcijo.

Vse strukture se morajo podrediti ciljem, od tod tolika važnost poznanja naših oz. cerkvenih ciljev v aktualnem momentu.

Se govori o novi ascetiki zbližanja, edinosti in povezanosti. Revizionizem našega dušnopastirskega delovanja je nujno potreben. Cilj je: doseči skupnostno dušnopastirsko delo. Novi pojem avtoritete oz. poudarjanje njene služnosti se odlično prilagaja temu cilju.

Mislím, da bi se ob tej točki mogli in morali široko razgovoriti in vsaj namesto starih diplomatskih iger vpeljati kot novost ponižno iskrenost in odkrito spoštovanje.

Mislím pa, da je načrt preveč optimističen v tem pogledu. Stopnjevanje vključitev vseh sil v Cerkvi: laikov in njih skupin, vseh duhovnikov, redovnikov in preusmeritev ustanov v doseg sedanjih ciljev, koordinacija vsega bo zajela več časa kot pa eno ali dve leti, kot se misli. Saj smo že v poldrugem letu in še vedno begamo v našem otrdelem samodopadenju.

O ritmu, kot pogoj koordiniranega dela, tudi še ni jasnih znakov.

Vendar naša slovenska skupnost pred neprimerno manjšimi problemi in s svojo bolj s krščansko doživetvo organizacijo lahko dovolj hitro vpostavi pogoje za moderno dušnopastirsko delo:

1. jasnost v ciljih — partikularnih in seveda vključenih v argentinsko cerkveno življenje;

2. dosego skupnostnega duhovnega dela — med duhovniki, med laiki in redovniki in med vsemi skupaj na demokratiški podlagi in sicer v treh smereh: študij realnega stanja, prenovitev organizmov in apostolska mentalizacija istočasno z ustvarjanjem pravega krščanstva. Nabaka bi bilo verjeti, da je vse najlepše in če so kje nepopolnosti, so to le povzročene po osebnih slabostih in podedovani grešnosti. Cerkevni načrt govori o novi ascezi in ta zahteva neprestano skupno iskanje poti za našo srečo in božjo čast.

III. Refleksija ob izbranih prioritetah družina, kolegij, župnija.

Izbrane so bile zato, ker zajamejo

največje število ljudi in so danes naše primarne skupnosti.

Po nekaj letih — tako je bilo rečeno na lanskem kongresu sveta za pastoračijo — bo nabranih dovolj podatkov in izvežbanih dovolj sil za definitivni pastoralni načrt. Zato smo zgoraj omenili dobesedno izjavo enega od strokovnjakov tega načrta:

je to pastoralna gimnazija, od katere zavisi bodoči uspeh ali neuspeh Cerkve v Argentini.

Družina kot prvo jedro družbe, kolegij — ta velikanska možnost mladostne Cerkve in župnija — del božjega občestva.

Na teh treh jedrih se bo poskusila preokreniti smer, študij realnega stanja in vključenje v apostolsko dinamiko novega časa.

IV. Slovenska skupnost in argentinski dušnopastirski načrt.

Ker ne živim v slov. skupnosti in

premalo poznam razmere, se omejím le na splošne zahteve danes:

1. jasnost cilja,
2. študij realnega stanja,
3. kaj stoji za našimi statistikami in stvaritvami,

4. rešitev bodočnosti slovenskega krščanstva v Argentini na podlagi razgovorov, anket, poslušanja in rahločutnega opazovanja,

5. koordinacija med argentinskim in slovenskim dušnim pastirstvom.

Je še veliko odprtih vprašanj. Bog daj, da bi našli pravo pot, rešili duše in z našim tihim izgovarjanjem dosegli božjo čast.

Za razgovor:

1. Problem skupnostnega reševanja narodnih in verskih problemov,

2. Možnost in način vcepljanja naših mladih in starih v tukajšnje cerkveno življenje.

Rev. Anton Ogrin,
Argentina

Kakšen naj bo pokoncilski duhovnik?

(Referat je bil podan na pastoralni konferenci v Argentini 29. 5. 1968)

Avstrijski Klerusblatt je pred kratkim prinesel zanimivo razpravo v vatikanskem radiu: kakšnega si žele verniki pokoncilskega duhovnika? Sedem vprašanj in sedem odgovorov. Odgovore je zbral sam glavni tajnik II. vatikanskega koncila in predsednik komisije za revizijo kanonskega prava, kardinal Felici.

Sedem važnih osebnosti je vatikanski radio vprašal za mnenje o pokoncilskem liku katoliškega duhovnika.

Kot prvi je bil vprašan univerzitetni profesor Artur Jemolo.

„Gospod profesor, kakšnega si želite pokoncilskega duhovnika?“

„Takšnega si želim,“ je odgovoril profesor, „kakršnega si želijo vsi mladi duhovniki, ki stopajo danes k oltarju: polnega vere, polnega ognja za apostolsko delo; takšnega, da gleda človeka brez iluzij; takšnega, da se ne ustraši nobenega truda; takšnega, ki razume, da niti vzgoja niti kultura ni tisto, kar osvaja duše, ampak nekaj česar ni napisanega v nobeni knjigi, namreč ljubezen, zaupanje in razumevanje, ki veliko več pomaga in koristi.“

„Duhovnik od jutri,“ tako meni profesor Jemolo, „se ne boji nobene kritike, ne boji se dialoga, ne boji se nobene teme, saj je vsestransko poučen.“

Profesor Enzo Franceschini, ki je bil vprašan kot drugi, kakšnega si predstavlja in želi pokoncilskega duhovnika, je rekel, da ne vidi nobene razlike med duhovnikom pred in po koncilu. Pravi pa, da bo pokoncilski duhovnik moral biti pripravljen vse pokoncilске novosti uvesti v prakso s pravo modrostjo, ne da bi omalovaževal tradicijo. Pri

njegovem delu ga mora voditi praksa, da bo pred dejanjem vedno pomislil, kdaj, kako in zakaj bo naredil to ali ono predpisano ali samo nasvetovano novost.

Kot tretji je bil vprašan po vatikanskem radiu bivši narodni poslanec in vzgojni minister Guido Gonella. Pravi, da je mnogo vernikov, ki si želijo, da bi njihov duhovnik od jutri bil enak duhovniku, kot je bil danes in zmeraj. Koncil lahko dà duhovniku novo poživitev ali tu ima že svoje vzore, ki so živeli pred nami kot blaženi vzgojitelj mladine Don Bosco, sveti dušnopastirski papež Pij X., apostol ljubezni bl. Kotolengo, Don Orione, obnovitelj karitativnih del. Kaj naj bi boljšega naredil duhovnik, kot da posnema te velike vzore, ki so kot junaki v duhovniških talarjih svetu prinesli toliko dobrega za rešitev ljudskih mas.

Četrta je odgovorila na vprašanje narodna poslanka Marija Federici. Misli takole: Duhovnik je nositelj in oznanjevalec svetega evangelija. Nič boljšega si ne moremo želeli od njega kot to, da je zvest oznanjevalec evangeljskih resnic.

Časnikar dr. Nino Logobardi je bil vprašan kot peti, kaj meni o duhovniku v pokoncilski dobi, pravi tako: „Mislím, da se nam duhovniki od jutri lahko prav tako predstavijo kot duhovniki od včeraj ali še boljše kot duhovniki predvčerajšnjim. Direktno zanikam, da bi vero dosegel laže in bi po njej živel, če duhovnik, ki mi jo oznanja, vozi motor ali avto. Hitrejši in globoko pospešen apostolat našega modernega časa ne zahteva od duhovnika, da ne bi več hodil v duhovniški obleki in bi v civilu iskal razkropljeno čredo Kristusovo.“

Gledališki igralec Ernest Calindri pravi kot šesti, da je duhovnik od jutri in včeraj vedno le duhovnik in pravi srednik med Bogom in ljudmi. Prepričan je, da se bodo ljudje zveličali tako, kakor uči duhovnik od včeraj in danes in jutri. Neobhodno potreben je dialog med duhovnikom in verniki, da bodo po duhovnikovi besedi ljudje rešeni egoizma, ki je prastari vzrok pogube. Samo dialog bo lahko rešil vernike in jih prepričal, da moderni duhovniki želijo le zveličanje duš, pa tudi zemeljski blagor svojih vernikov.

Narodni poslanec, pisatelj in župan mesta Florence Iginio Giordano, je kot zadnji izmed sedmih odgovoril na vprašanje, kaj sodi o duhovnikih od jutri: „Danes moremo govoriti o novem toku ljubezni. Ljubezen pomeni nekaj biti in nekaj narediti. Katoliški kler more iz ljubezni svojemu ljudstvu prinesiti večne resnice tako blizu, da jih bodo spoznali in spoznane priznali in po njih živeli. Danes svetni časopisi in revije ne pišejo drugega kot o bombah in urejanju svojega doma in kuhinje, govorijo o gospodarstvu in politiki, ne govorijo pa o Bogu, razen, da ga

zanikajo ali pa pišejo proti njemu. Veliki škofje davnih dni kot Ambrož, Avguštin in Krizostom so učili o Bogu in verskih resnicah prav tako kot o gospodarstvu, trgovini in politiki. Idealno bi bilo, da bi prišli spet v one čase, ko bi govorili tudi o Bogu in religioznih resnicah.“

Ko je kardinal Felici zbral sedem odgovorov, je dejal, da je z največjim zanimanjem zbral mnenja velikih mož. Tako so zanimiva, tako aktualna in resnična, da bi mogel vsakega izmed njih tudi sam podpisati.

Naj bo dovolj za duhovno misel, dasi bi se lahko pomudili s kardinalom, ki govori o našem duhovniškem življenju. Samo vprašajmo se:

Kako mi odgovarjamo na velike naloge, ki nam jih je postavil koncil? Smo polni navdušenja za nov način apostolata, ali smo navezani na našo tradicijo?

Sami si lahko odgovorimo, ali je pravi apostolski duh, ki nas vodi, ali je le zmes apostolata in komodnosti, ki nam pomaga prenašati našo duhovniško službo.

Rev. J. Mernik SDB, Argentina

PISMO SESTRAM

Kjerkoli v svetu ste, drage sestre, pozdravljene. Kot je slovenski narod danes raztresen povsod, tako ste tudi ve vsepovsod.

Kristus, naš Gospod, je postavil vso postavo na dve zapovedi: ljubite Boga in ljubite svojega bližnjega kot same sebe. S tem pa je dal tudi osnove skupnega življenja sestram, da tako posvete same sebe ter služijo Bogu in Cerkvi.

Cerkev je Vam dodala še redovniška pravila. Pravila sama, čeprav bi jih do zadnje potankosti izpolnjevale, ne bi nič koristila, ako ne bi bila notranje združena z bistvom krščanskega življenja in redovniškega poklica. Svoje posvečevanje začne vsak kristjan s krstom, po katerem se zveže s Kristusovo Cerkvijo in z zakramenti. Res ni pri tem nobene razlike med redovniki in laiki. Tudi življenje v samostanu mora rasti iz te osnove. Ako tega ni, nastopi velika nevarnost, da vodi življenje črka, ne pa duh, čeprav je črka iz pravil.

Posebna oznaka vašega življenja so evangelijski sveti. Tudi te moramo razložiti pozitivno in morajo biti osnovani na krščanskem življenju. Iz njih potem raste duh vašega skupnega redovniškega življenja.

Duhovno življenje mora sloneti v lastnem načinu življenja, v lastni duhovnosti in na izročilu, vendar tako, da ne izgubimo osnovne zveze s Cerkvijo.

Vsako redovniško življenje mora biti usmerjeno v službi Cerkve, ki pa zahteva v različnih časih različ-

no službo. Ne bi mogli vzeti kot nezvestobo ustanovitelju ali pa zmanjšanje namenov in ciljev, ako se redovniška skupina približa potrebam sedanjega časa. Potrebna je zato neka prilagodljivost, ki pa ne sme biti prvenstveno zunanjšega značaja. Imenujemo jo lahko novi duh ali pa le novi izraz starega duha ljubezni. V tem smislu moramo razumeti vse reforme vatikanskega koncila.

V noviciatu se navadno prebudi globoka ljubezen do redovne družine. Sestre ne živijo za svoj red in redovna pravila. V njih je sredstvo za lastno posvečenje, a vendar ni edino. Korist Cerkve naj bi bila na prvem mestu. Ni glavno vprašanje, kje bo živel samostan in v kakšno korist. Vprašanje je, kje bo samostan z ozirom na Cerkve: prostor in vsi pogoji, ki nujno zahtevajo samostan na tem ali onem kraju. Tako sestre sledijo Kristusu, ki je prišel na svet za vse ljudi: bolne in zdrave, dobre in slabe, za starše in otroke, poročene in samske. Del našega posvečenja je ljubezen, zato je tudi služba Cerkvi v ljubezni. Zato moramo svet ljubiti, kot ga je Kristus ljubil, vrednotiti ga moramo pozitivno, saj smo mi vsi Cerkve. Tudi zaobljube ne odtrgajo sester do drugih ljudi, saj je njihovo življenje v skladu z življenjem Cerkve. Zato tudi sestre vedo za velike in splošne potrebe Cerkve, zato se tega pogosto spominjajo in zanje molijo.

Iz osnove, kaj pomeni biti kristjan, naj bi sestre živele, pa naj vrše kateri koli posel, inteligenten ali pa manualen. Tako naj skrbijo za lastno

posvečenje in konkretno služijo Cerkvi.

Pogosto slišimo, da sestra, ki vstopi v samostan, umrje svetu. Vendar ne sme veljati to kot nekaj pasivnega, ampak je samo po sebi v največji meri pozitivno dejanje, ki sestro osvobodi za delo za Kristusa in pokristjanjenje sveta.

V našem času se vedno bolj pogosto sliši, da samostan, ki ne misli na Cerkev kot celoto ter ne vidi svojega življenja s Kristusom, ne more pričakovati novih poklicev. Čim širše je obzorje nad Cerkvijo v modernem času, tem bolj morejo mladi razumeti samostansko življenje. Mladina zavrača vse, kar je ozko in omejeno. Res so še drugi vzroki za pomanjkanje poklicev, vsi pa kažejo v globino, pač bolj globoko kot je vprašanje obleke in pravil.

Otdot je tudi vprašanje svobode. Sestre z vstopom v samostan žrtvujejo osebno svobodo. Ako je tam svoboda v okviru pravil, je gotovo koristna, čeprav ne sega do bistva vprašanja. Svoboda vedno zahteva odgovornost, ki pa je veliko bolj zahtevna kot pravila. Ako je človek svoboden, je svoboden za nekaj. Svoboda prizna osebi vrednost in daje poguma osebnemu izrazu. Večja svoboda zahteva večjo odgovornost in samostojnost.

Dispozicija in osebna dejavnost so stvari, ki jih morajo predstojniki in sestre nepristano jemati v obzir. Vsak odlok, ki je zviška in vnaprej postavljen, ima lahko hude posledice. Če se v posameznih slučajih pokorščina opiše kot „volja božja“, se občuti, kot sestre ne bi poznale božje volje. Slepa pokorščina prav lahko poškoduje osnove in tudi pomen prave pokorščine, ki je vedno vredna le tako, da je pri njej tudi notranji pristanek. Ne pomeni sicer, da bi morali vse razumeti in poznati vse potankosti, imeti pa mora za odločitev neki namen in tudi svobodo presoje in izražanja. Brez notranjega pristanka je pokorščina suženjska. Taka podvrženost škoduje osebnosti. Pokorščina postane karikatura, ki ni samo brez vrednosti, ampak tudi škoduje skupnosti, ki jo tvorijo osebe v službi Cerkve in na poti svojega posvečenja, prepreči pa tudi rast osebnosti in osebnega približanja Bogu.

Ako se tega zavedamo, potem pravila niso več tako pomembna, da se ne rani odnos s Kristusom in Cerkvijo. Morda je kdaj le formalno pravilo prelomljeno, a osebno duhovno življenje se okrepi. Sem spadajo tudi vprašanja o dispenzi.

Ako kdaj opazi prednica neko negotovost v pokorščini, naj poskrbi, da se razgovori sestra o vsem. Tako more slišati in videti, ali je razlog ali ga ni. So nekatere sestre, ki ničesar ne store po svoji iniciativi, ampak vedno le čakajo na ukaz. Tem je potrebno pomagati k samostojnosti.

Saj nihče ne verjame, da so sestre pustile vse svoje slabosti na pragu v samostan.

Spremembe v predstojništvu vedno prinesejo svežega zraka v samostan. Obnovi se pogled na Kristusa in Cerkev. Sestre si pomagajo preko težav in pospešijo medsebojno pomoč.

Pokorščina in disciplina sta veliki dobrini, vendar pa je dobro vedeti, ako je vse samostansko življenje samo v pravilih in statutih, bo kmalu začelo hirati. Ako predstojniki bolj vodijo, kot ukazujejo, bo vedno več smisla za skupno delo in tudi sestre bodo do sebe bolj zahtevne.

Lažje je samo prikimati kot pa v sebi pristati na osebno odločitev, ki je osnova prave pokorščine. Pravega redovniškega življenja ne more dati nobena knjiga, morejo ga pa ustvariti sestre s prednico. Tako se vključijo osebnost v občestvo, svoboda v odgovornost za samostan.

Vedeti pa moramo, da tako delo ni nikdar popolno, saj je dinamično, zato raste, se preskuša, ima svoje uspehe in neuspehe, vse, kar pač pride v krščanskem življenju.

Velika pomoč bi bila, ako bi vpra-

šali laike, kaj mislijo o samostanskem življenju. Včasih je dokaj čudna sodba, vedno pa cenijo vlogo, ki jo vrše sestre v božjih načrtih za človeštvo.

Ako gledamo na vzorne sestre, bo božja sodba včasih tudi različna od človeške, ker je osebno posvečenje skrivnostna rast nepopolnega odnosa do Kristusa in o tem je prav, da prepuštimo sodbo Bogu.

Zato tudi sestre ne smejo biti užaljene, ako laik ne vidi takoj same svetosti v samostanu, le da ohrani spoštovanje pred osebno svetostjo.

Morda vidi pred seboj le to, da je Bog neizmeren in Cerkev univerzalna. In kjer je ljubezen, tam je Bog.

Drage sestre, ne zamerite mi nekaj teh razmetanih misli. Rad bi se vam zahvalil za vse delo, ki ga vršite v zamejstvu in zdomstvu. Blizu so vam vsi iz istega rodu in potrebni vaše pomoči. Kako mnogokrat pomagajte s prijazno besedo, pa tudi z dejanjem, kjer je potrebno. Ob tej skrbi naj raste tudi vaše posvečenje, vaše delo vas vključuje v Cerkev in bliža Kristusu. Bog vas blagoslovi za vse!

I. Kunstelj

Deklaracija sanluiškega škofa

in duhovnikov o perečih ekonomsko-socialnih problemih v provinci San Luis (Argentina)

„Imejte zaupanje v Cerkev. Žalostna medsebojna nerazumevanja v preteklosti so gojila nezaupanje med vami. Prišla pa je ura sprave. Cerkev drugega vatikanskega koncila vas poziva, da jo sprejmete brez pridržkov.“ (Koncilna poslanica delavcem.)

Ura sprave je za nas vse, škofa in duhovnike San Luisa; čas jasnih besed, da nas bodo razumele oblasti in delavstvo, ki imajo prve vloge v žalostni situaciji naše province, ki boli vse, kateri iskreno ljubimo zemljo in človeka San Luisa.

Dejstva

Ne začnemo s principi, ampak z dejstvi. Dejstva so bolj enostavna in bolj nazorna ter omogočajo objektivnejšo analizo. Zaključki bodo dovolj jasni, da si ob njih vsak prizvame odgovarjajočo odgovornost.

2. maja t. l. se je po mestnih ulicah San Luisa vršila delavska manifestacija z vzkliki: Dajte nam dela! Bilo je 300 delavcev tovarne za preproge in blago, ki so se tisto jutro znašli pred zaprtimi vrati tovarne. Odstavljeni za trideset dni, ki pa se bodo zelo verjetno zavlekli na devetdeset in to brez plač in brez gotovosti za bodočnost.

21. avgusta 1967 je bilo odpuščenih 250 delavcev iz provincialne oblačilnice. Škof je bil priča obljubam, ki so bile dane prizadetim glede odškodnine oziroma pokojnine od strani oblasti. Po več kot osmih

mesečih polovica od prizadetih še ni ničesar dobila.

Dekret 2220-HE z dne 6. septembra 1967 govori o posebnih prizivnih sodiščih za obrambo delavskih pravic. Do danes še ni bilo slišati o obstoju le-teh.

Vodstvo za živinorejo in skrbstvo za živalstvo, poljedelstvo, varstvo zemljišč in gozdov ter provincialno vodstvo vodovja je odpustilo okoli 250 ljudi iz mesta San Luisa in približno toliko iz notranjosti province.

V smislu dekreta 214 o upravni racionalizaciji so deležni odškodnine, ako odpuščeni iz službe, vsi, ki so vključeni v provincialni proračun. 90 odstotkov odpuščenih je bilo pred odpustom iz službe prestavljenih pod plan za javna dela, kjer pa delavci ne uživajo zgoraj omenjene odškodnine zaradi odpusta.

Iz tega sledi, da je v provinci okoli 1000 odpuščenih delavcev, od katerih polovica ni dobila nobene odškodnine, do katere imajo pravico.

Vzporedno s to žalostno ugotovitvijo pa ne smemo zapreti oči pred drugim dejstvom, ki obenem, ko pojasni žalostno situacijo, pa celotno sliko še bolj počrni, da namreč

PROVINCA NI ZMOŽNA ABSORBIRATI VSEH DELOVNIH MOČI: Eno leto se že vleče paralizacija cementne tovarne v Calera del Gigante in ni znakov, da bi v dogledni bodočnosti prenehala. Ponojne oficijelne izjave o iminentni prodaji tovarne so do sedaj mrtva črka. Razočaranje za razočaranjem

nam je ubilo še tisto malo upanja, ki smo ga imeli.

Podobna usoda čaka tovarno za obuvala in Frigorifico de Mercedes. Obljubljeno je bilo, da bo delo steklo v 120 dneh; dejansko pa je minilo že mnogo mesecev in stvar se ni premaknila z mrtve točke, kljub povernim časnikiarskim konferencam, kjer se je vedno isto obljubljalo.

Socialno-ekonomska integracija province nikakor ni dovršeno dejstvo

Upoštevaajoč na eni strani upravno racionalizacijo (odpuščanje delavcev), ki še ni pri koncu, in na drugi strani nezmožnost zaposlitve odpuščenih delovnih moči v drugih industrijah, ki jih je že itak malo in kar jih je, so paralizirane, ob vsem tem nas preseneti gubernerska izjava v buenosaireskem časopisu La Nación, da je socialno-ekonomska integracija v provinci San Luis dovršeno dejstvo. Škof in duhovniki San Luisa, ki nam je stanje province znano v vsej svoji razsežnosti, ker živimo med ljudstvom, ki trpi, smo ravno nasprotnega mnenja.

Ravno zaradi neznosnega ekonomskega stanja v provinci postajajo socialni problemi vedno bolj pereči in končni izid tega procesa je zelo zaskrbljiv. Ljudje zapuščajo provinco in v približno 1000 družinah se bo pojavil problem prehrane, obleke, stanovanja, zdravja, vzgoje in seveda moralni in verski; v takem okolju, kjer morajo ljudje trpeti zaradi brezčutnosti njih oblastnikov, ki se povrhu predstavljajo še kot katoličani, se tudi vera in naravnost ne moreta razvijati. Zdi se nam, da je v ozadju vsega tega nezavestna aplikacija načela: „Človek v službi ekonomije“ in ne, kot bi moralo biti: „Ekonomija v službi človeka“. Ako k tem dodamo še sodne postopke proti delavcem zaradi nepokorščine in politike, ki jih je provinca vse zgubila, potem imamo vtis, da gre tu za maščevalnost funkcionarjev proti družinam in osebam, ki so se drznile imeti in izraziti drugačno mnenje, kot ga imajo uradni krogi. To dejstvo postavi celotni položaj v še temnejšo luč.

Nepotrebno izzivanje

Pa to še ni vse. V koncilski konstituciji o Cerki v modernem svetu beremo: „Med tem ko neizmerne množice ljudi trpijo pomanjkanje najosnovnejših življenjskih sredstev, pa nekateri, celo v najmanj razvitih deželah, žive v prešernem razkošju in brezobzirnem trošenju. Razkošje se bohoto ob revščini. In med tem ko imajo maloštevilni neomejeno moč v odločanju, so drugi, ki često žive v človeka nevednih razmerah, brez vsake iniciative in odgovornosti.“ (3. pogl.)

Iz tega sledi naslednji opomin: Kateri smo na vodilnih mestih, dajmo ljudstvu zgled skromnosti, ki

odgovarja teži krize naše province. Škof in duhovniki se zavedamo in sprejemamo v tem smislu lastno odgovornost.

Neupoštevanje iniciative delavcev

Koncil govori tudi o delavcih in njih vlogi v podjetjih. „V ekonomskih podjetjih, upoštevajoč vloge posameznikov in potrebno enotnost vodstva dela, naj bi bila po določenih postopkih dana vsem zaposlenim možnost aktivnega sodelovanja v podjetju.“

Glede tega se škof in duhovniki vprašamo: ali so naši delavci imeli priložnost izraziti svoje mnenje in iniciativo glede problema racionalizacije in, ali se jih je poslušalo? So bili upoštevani njihovi predlogi, ko je šlo za odločanje njihove usode? Nič tega se ni zgodilo! To pa pomeni zanikanje najosnovnejših elementov krščanskega socialnega nauka in od strani oblastnikov grobo nespoštovanje človeške osebe.

Resnične prednosti

... Še več. Ob tolikšnih problemih naše province in kljub sporadičnim sestankom oblasti s posameznimi skupinami iz notranjosti province, kjer se slišijo samo govori brez dialoga, se ljudstvo, škof in duhovniki sprašujemo: ali je res najnujnejša stvar, ki ima prednost pred vsemi drugimi mednarodni turistični kompleks v Potrero de los Funes in preoblikovanje Puente Blanca? S takimi kriteriji se hote ali nehoti zakrijejo pred očmi eventualnih inozemskih ali domačih turistov resnične potrebe province San Luisa.

Zaključek

Edino, kar nas je nagibalo pri sestavi in objavi te spomenice, je iskrenost

na ljubezen do resnice, pravice in do našega ljudstva. Prepričani smo, da je bila to naša dolžnost, ako hočemo ostati zvesti svojemu krščanskemu in duhovniškemu poklicu. Ako ne ljubimo brata, ki trpi, in ga vidimo, tudi Boga ne moremo ljubiti, ki ga ne vidimo.

Dokler živimo, je še vedno čas, da popravimo, kar je bilo zagrešenega.

Delavce spodbujamo, naj se z združenimi močmi še naprej borijo za resnico in pravičnost ter za spoštovanje svojih osebnih in delavskih pravic.

Oblastem pa s spoštovanjem toda odkrito povemo, da ljudstvo nič več ne verjame v govore, besede in časnikarske konference. Dokažimo jim z dejstvi, da ljubimo svojo provinco in da smo na vodilnih mestih zato, da služimo vsem, zlasti pa najbolj potrebnim in revnim, v smislu krščanske zapovedi.

Bog, naša duhovniška vest in vse sanluisko ljudstvo so pričre iskrenosti našega ravnanja.

San Luis, 6. maja 1968.

Podpisi: Carlos Marija Caferata, sanluiski škof. (Slede podpisi duhovnikov.) Roberto Quetrolo, Demetrio F. Tavalario, Manuel Rocha, Francisco Coscarelli, Luis Zupančič, Jorge Bledel, Antonio Sotile, Alberto O. Salort, Carlos Saez, Pascual Montaner, José Gonzalez, Teofilo Gómez, Augusto Jamrovič, Juan Lovše, Pablo Gwos, Sebastián Kirsch, Juan Ogrin, Antonio Ogrin, Eduardo Miranda, Isidoro B. Psenda, Ramon Rezzano, José Salgado, Valter Marino, Bernardino Fontanini, Nuncio Calaresu, José Beltran, Franco Casula, Francisco Novak, Marcos C. Ochoa, Jorge Catalfamo, Eduardo Maldonado, Ricardo Balzano.

zdravstvene ustanove. Vse to pa je mogoče graditi le s pomočjo dobrotnikov, ker domače katoliško prebivalstvo ne bi zmoglo tolikih stroškov.

Misijonska nedelja je pred nami. Škofije v kat. deželah si bodo prizadevale pomagati svojim misijonarjem. Za sedemdeset slovenskih misijonarjev pa pomenijo misijonsko zaledje predvsem Slovenci, razkropljeni po širnem svetu.

Pred misijonsko nedeljo si bomo izprašali vest: ali smo storili dovolj za sodelovanje z našimi misijonarji? Slovenski misijonarji vabijo naše župnije in organizacije, naj prevzamejo del odgovornosti za delo naših misijonskih postaj. Potrebujemo bolj organizirano pomoč, brez katere ne bomo mogli uresničiti svojih apostolskih načrtov. Manjkajo nam mašne intencije. Želimo si novih misijonarjev, s katerimi bi radi delili svoja prizadevanja.

Vse misijonske prijatelje pozdravljajo in se priporočajo v molitev:

p. Jože Kokalj DJ
p. Radko Rudež DJ
br. Jože Rovtar DJ

Bolobo, 11. junija 1967

Spoštovano upravnistvo!

Prvič se je zgodilo, da mi podpisnemu pride v roke „Omnes unum“ s svojo prvo številko 14. letnika, čeprav mi list ni bil popolnoma neznan, ko sem ga že našel kdaj prej tu pa tam omenjenega. Ni mi potrebno zagotavljati, da sem ga bil posebno vesel in v dušku prebral, ko pa tukaj v srcu Afrike tako sam željno hlastam za vsako slovensko tiskano besedo.

Podpisani sem Tržičan, a mi je bilo možno oditi v misijone precej pozno, vendar sem sedaj že dvajset let v teh krajih. Misijonarji smo tukaj precej pisana družba, na naši postojanki živim z dvema Holandcem. Slovensko se lahko pogovarjam le sam s seboj ali, ko mi je mogoče na dopust, kar se je do sedaj zgodilo dvakrat. Ta zadnja leta smo doživeli prebujenje zamorskega človeka, kateri se je zavedel sam sebe. Polagoma se postavlja na lastne noge in se dokopava do zaupanja v zunanjem svetu.

Sami direktno skoro nismo bili prizadeti po dogodkih zadnjih let. Osebnih žrtev nismo imeli in obdržali smo svoje položaje; v misijonskem delovanju je pa bilo v danih okoliščinah nekoliko zastoja. Sedaj je stanje kar normalno in imamo upanje, da pri tem ostane. Za naše prilike uvajanje pokoncilске liturgije gotovo ugodno vpliva na razpoloženje ljudi, ko morejo razumeti vse, kar se v cerkvi opravlja, kar misijonar reče ali moli.

Naj se Vam zopet zahvalim za

Iz pisem naših misijonarjev

Lusaka, 11. 9. 1967

Naš slovenski zambijski misijon

Prvega septembra 1967 je bila slovenskim jezuitom izročena v upravo največja župnija zambijskega glavnega mesta Lusake. Naš misijon obsega severozahodna predmestja Lusake in ima od 50 do 60 tisoč prebivalcev, od katerih je morda okoli 22% katoličanov. Točnih podatkov o prebivalstvu in številu katoličanov nima nihče. Razen omenjenega področja pa spada v naš misijon še področje, ki je okrog 45 km oddaljeno od župnije in ima čez 10 tisoč prebivalcev. Ko bodo prihajali novi misijonarji, bomo svoje misijonsko delovanje širili še naprej.

Imamo lepo cerkev, prostrano dvorano, primerno župnišče, tri župnijske osnovne šole in eno gimnazijo za fante, ki jo vodijo ameriški marijanisti. Razen teh šol je v župniji še sedem državnih šol, tako da je

skupno število učencev okrog 10.000. Prav blizu cerkve je noviciat afriških redovnic (osem novink). V župnijskih katoliških šolah je 60 učiteljev.

Zdaj sta v misijonu dva duhovnika in en redovniški brat. V kratkem pričakujemo p. Tomažina, ki študira v Indiji, in laično misijonarko — učiteljico. Pripravlja se še več misijonarjev — duhovnikov in laikov —, ki bodo pomnožili število slovenskih zambijskih apostolov.

Pred nami so veliki načrti. Te dni bomo napeljali boljše razsvetljavo v cerkev in ozvočenje. Razdelili smo si delo v devetih katoliških organizacijah in začeli obiskovati šole in predmestja. V načrtu imamo povečanje župnišča (tri nove sobe) in zidavo nove cerkve v oddaljenem predmestju.

Katoliška Cerkev v Zambiji zelo hitro napreduje. Povsod lahko opazimo nove cerkve, misijone, šole,

naklonjenost ter Vas iskreno pozdravljam. Vdani

Karel Kerševan C. M.
misijonski brat

Djakarta, 16. 6. 1967

Prečastiti g. urednik!

Z veselim in hvaležnim srcem sem prejela list „Omnes unum“, ki ste mi ga poslali. Zelo je zanimiv in upam, da je vez slovenskih duhovnikov v zamejstvu.

Dasi sem daleč od domovine in edina slovenska misijonarka v Indoneziji, me delo slovenskih duhovnikov v domovini in inozemstvu zelo zanima. Občudujem vašo velikodušno požrtvovalnost in prosim Vsemogočnega, da bi bogato blagoslovil nesebično prizadevanje vas vseh in vsakega posebej.

Vaša hvaležnovdana

M. Deodata Hočevar, O. S. U.

Lusaka, 22. 8. 1967

Dragi upravitelj!

Prav lepo se Vam zahvaljujem za list „Omnes unum“, ki mi ga pošiljate. Bil sem ga zelo vesel. Še bolj ga bom od sedaj naprej, ker nas bo bralcev več. Kakor veste, so se nam pridružili v misijonskem delu v Zambiji p. Kokalj in br. Rovtar in zraven tega še trije Hrvatje. Oktobra (1967) pričakujemo še p. Tomažina. Za začetek kar dobro. Kakšne izgleda imamo za bodočnost? Je težko reči. Mnogo je odvisno od tega, če

nam bodo dovolili lastno področje. To bi vsekakor sprožilo celo vrsto iniciativ (poklic laične pomoči in tudi svetnih duhovnikov), kar se ne da storiti v okviru drugih. Mi namreč mnogo gradimo na vzajemnosti — kar sem opazil, je skoraj nepoznano drugod. Vsi so bolj za individualistične (večkrat popolnoma nekontrolirane) podvige.

Od desetih let svojega misijonarstva sem jih preživel šest sam samcat na zadnji postojanki nadškofije — ob Rhodeziji in Mozambiku...

P. Kokalj se je do sedaj (6 mesecev) mučil z jezikom BEMBA, pravi klasični jezik v vseh ozirih. Ker pa je župnija le 30 % Bemba, se bo moral lotiti — privatno! — še drugega NYANJA (beri Nyandžja), ki je zelo enostaven, toda se ga je treba le naučiti, ako se ga hoče znati in enostaven Vam postane šele takrat, ko ga znate. Morda pa le ni tako enostaven, ker ga malokdo dobro zna. BEMBA ima nad 60 časov! NYANJA pa le navadne štiri: sedanji, pretekli, bodoči in trajni. Seveda pa ima tudi on svoje specialitete, ki pa so slične v vseh jezikih BANTU. P. Kokalj si je pridobil kar lepe izkušnje na svojih poteh v treh od štirih severnozambijskih škofij. Je pa mnenja, da smo mi vse bolj napredni — in mu jaz verjamem. Zakaj? Ker smo pripravljene na kritiko, načrtovanje in disciplino.

Bog z Vami!

p. Rudež

Vprašanje slovenstva naše mladine

(V. Brumen. Iskanja. Izdala SKA, Buenos Aires 1967.)

I.

1. V vsaki dobi, zlasti pa še v prehodnih, nemirnih, izredno razgibanih dobah, ko se poraja kaj novega, nastopajo težave v razmerju med starejšim in mlajšim rodом, med očeti in sinovi. Nastaja tako imenovano mladinsko vprašanje, ki je najprej, za mladino, vprašanje kaj, kam in kod, ker se ji zdi, da starejši niso več času kos, da življenje terja drugačnih rešitev, da je treba mišljenje prečistiti in delo popraviti. Pri starejših pa se mladinsko vprašanje javlja v skrbi za pridobljene kulturne vrednote, ki jih, ali se vsaj tako zdi, mladina omalovažuje in zametuje, v skrbi za življenjsko kontinuiteto. Radikalizmu mladih rad odgovori togi konservativizem starejših, ki tedaj mladino žene še bolj v skrajnosti, v hujši odpor proti očetu, v večje naglašenje novega tega, kar mladina ima za novo.

V milejši ali ostrejši obliki nastopajo težave med očeti in sinovi v vsaki dobi, četudi času ostrejšega boja med obema rodovoma sledi morda trenutek večjega zatišja, da se nato v novi obliki boj zopet raz-

vname. To je povsem naravno in bi se ne smelo jemati preveč tragično, zlasti pa se moralo obravnavati z velikim razumevanjem mladine in njenih teženj, ker je od nje pač teže pričakovati razumevanje stališča starejših. To bo prišlo šele, ko se bo mladina izmirila, to je, ko bo tudi ona postala malo starejša.

Mladina je „večna renesansa“ v narodu, kakor je zapisal E. Spranger. V vsaki mladini je živa težnja k idealom, želja, da bi se zboljšale razmere, ki jih je našla. Ker je še brez izkušenj, ne veruje le trdno v ideale, ki jih smatra za absolutno ostvarljive, temveč tudi ostro sodi življenje, ki ji povsem ne ustreza. Pri tem čuti mnogo bolj nepopolnosti življenja, kakor pa v njem vendar uresničene vrednote, to je, bolj čuti to, kar manjka, kakor pa to, kar je.

2. Čudno in nenaravno bi bilo, če naša sedanja mladina ne bi poskušala iskati svojega prav v našem sedanjem življenju in položaju. Zato ker je mladina in posebej še zato, ker se je naš položaj tako spremenil, da zares mi sami ne vemo, ali

rešujemo pravilno vsa vprašanja, ki nam jih položaj nalaga, ali ne.

Od običajnih težav med starejšim in mlajšim rodом se pri nas razmerje med starejšimi in mladimi razlikuje tudi po tem, da starejši rod sam sebe in svojih sodb in del ni več povsem gotov, pa jih morda prav zato še bolj poudarja. Mlada, še čista in ostra ušesa pa hitro zaučijo nepristen zvok v naših naukih. Ze tako po naravi svoje mladosti nagnjeni h kritiki, mladi tudi naše deklamirano stališče ostro sodijo in iščejo lastne sodbe o položaju, dogodkih in dejanjih. Doslej se je to pokazalo morda še bolj poredkoma, a kar odraščata mladina, ki živi že povsem iz novega sveta, bomo imeli takih problemov zmeraj več.

Edino kar moremo pri tem storiti, bo pač resen in temeljit študij vseh zadevnih vprašanj, resna prizadevanja, da jim najdemo čim pravilnejše rešitve. In pri tem moramo prisluhniti tudi mnenju mladine. Najprej zato, ker ima za novo v našem položaju čistejši posluš, ker jo manj motijo v drugih okoliščinah pridobljena in prilagojena spoznanja, in ker je že tako dovzetna za novo, za to kar prihaja, pa tudi zato, ker se bomo pač mi morali vživeti v to, da je v novem položaju novo važnejše kot staro. Potem pa tudi zato, da bo mladina videla, da jo jemljemo resno in je ne bomo brez potrebe pehali od sebe in gnali v skrajnosti. In še zato, da bo mladina videla, da se zares trudimo, da najdemo pravo in ne le zato, da uveljavimo svoje nazore.

Mladinsko vprašanje, tudi naše, vsebuje mnogo problemov. Tukaj se ne mislimo lotevati drugih, zanima nas le slovenstvo naše tukajšnje mladine. Temu želimo posvetiti nekaj misli.

II.

1. Čigava je sploh ta „naša“ mladina? Mi pravimo, da je naša, to je slovenska, saj je vendar kri naše krvi. Da je slučajno rojena v zdomstvu, in starejši v sedanji mladini še tega ne, to da nič ne spremeni ne dejstva njenega pokolenja in tedaj tudi njene narodnosti. Že v prejšnjem razmišljanju smo videli, da pokolenje in kri še ni vse in ne edino, kar odloča o narodnosti človeka. Pri naši mladini pa povzročata mnogo zmede tudi nezadostno razlikovanje med narodnostjo in državljanstvom tako pri Latincih kot pri Anglosasih.

Naši otroci, rojeni v novih deželah, so po zakonu državljanj teh dežel. Te dežele, ki so čutile potrebo, da se čim bolj obljudijo in da vkljub vseljevanju imajo čim večji odstotek domačinov, državljanov, so v ta namen prevzele načela, ki jih vsebuje „ius soli“, nauk, ki glede na naše vprašanje uči, da človek pripada deželi, kjer je bil rojen in ne

tisti, od koder so njegovi starši, kakor uči „ius sanguinis“. Naj bo uporaba enega ali drugega načela boljša ali slabša, pravilnejša ali manj pravilna, v diskusijo o tem se ne moremo spuščati, dejstvo je, da so naši otroci državljani novih dežel, tudi če mi ohranjamo državljanstvo rodne domovine. Ker pa nove dežele ne razlikujejo dobro med državljanstvom in narodnostjo (kakor zadnjo pojmuje npr. mi), jih imajo tudi narodnostno (v našem pomenu) za svoje in jih tako vzgajajo v šolah in povsod. Če vlada v deželi obenem še stara asimilacijska miselnost, je lahko ta vzgoja včasih celo nekoliko nasilna: zatira narodnostne prvine, ki jih imajo otroci po svojih starših in domovih.

2. Naj bo naša sodba o „ius soli“ in njegovih posledicah v teoriji kakršna koli, moramo sprejeti dejstvo, da v novih deželah to načelo velja in da so naši otroci po zakonu pripadniki novih dežel. Sprejeti pa nikakor ne pomeni le vdati se, resignirati, ampak tudi priznati, privoliti. Naši otroci v Argentini so po zakonu Argentinci, in podobno drugod. Morda to nekoliko bridko občutimo, zlasti ko vidimo neskladje med novim pojmovanjem transkulturacije ali kulturne integracije in med resničnimi, prečesto še vedno bolj asimilacijskimi težnjami. Saj če se danes ve, da je za zdrav prehod iz ene narodnosti v drugo potrebno in tudi za sprejemajočo skupno dobro, da vseljenci še nadalje gojijo tudi svojo posebno kulturo in jo prenesejo v novo skupnost, tedaj se pač nekoliko bridko občuti, da nam puščajo naš jezik, naše običaje, naš tisk, jemljejo pa nam naše najdragocenejše: naše otroke. Ali res ne bi bilo primernejše, da bi otroci dobili državljanstvo nove domovine skupno s svojimi starši, kadar so tudi ti dozoreli za to, in če ne dozore za časa, pač tudi poprej, a z njihovim, ali s svojim pristankom, če so že odrasli?

K temu morda dve pripombi: Prva, primerno bi bilo, da naseljenci, ko so se ustanovili v novi deželi, prevzamejo tudi njeno državljanstvo. Ko delijo v vsem njeno usodo, naj jo delijo tudi v vseh pravicah in dolžnostih. Včasih jim je pač to težko storiti. Najprej tedaj, ko še mislijo na povratek v staro domovino in bi v tem primeru morali zopet menjati državljanstvo. Če tega umevamo le kot neko pravno razmerje, bi tudi k temu ne bilo kakih posebnih pomislekov. A četudi ne istovestimo državljanstva z narodnostjo, moramo gledati v državljanstvu nekaj več kot samo neko pogodbeno ali pravno razmerje. In proti temu več lahko grešimo s prelahkomiselnimi menjavami državljanstva.

Potem pa morejo naseljenci v kakem posebnem položaju čutiti skoraj kot nekako izdajo nad rodno domovino, če menjajo državljanstvo. O H. Bergsonu sem bral, da je, Jud

po rodu, povsem dozorel za sprejem krščanstva, a tega ni storil, ker bi tedaj, ko so bili Judje preganjani, mogel njegov prestop biti umevan kot zapustitev skupnosti, ki jo je zadel nesreča. Podobne težave je čutil drugi judovski mislec in pesnik, M. Picard, ki bi se dal krstiti že poprej, pa ga je bilo sram, da bi se ločil od preganjanih Judov, vendar je ta mogel pomisleke premagati in je končno sprejel krst.

Tudi izseljenci, zlasti politični ali ideološki begunci, ki so zapustili rodno domovino, ker je izgubila svobodo, morejo čutiti, kakor da jo izdajajo v nesreči, ko se vključujejo v drugo. Kakor je menda katoliška Cerkev upoštevala Bergsonovo subjektivno stališče in je po njegovi želji katoliški duhovnik molil zanj po smrti, tako bi bilo dobro, da bi tudi nove dežele umevale subjektivno stališče naseljencev, ki jim zaenkrat še, rekli bi, narodnostna ali domovinska vest ne dopušča predržavljenja. To še toliko bolj, ker so prav ti ljudje tudi za novo deželo dragocen vir moralne sile, in ko bodo za podržavljenje dozoreli, bodo enako zvesti in vestni državljani nove dežele, kakor so bili prej rodne.

Druga pripomba pa je tale: Starši pa, četudi vidijo v uporabi načela, ki izraža „ius soli“, neko nasilstvo, morejo kljub temu tudi v državljanstvu svojih otrok videti neko dobrino. To lahko toliko cenijo, ker so sami, ali so morda bili, vsaj praktično, brez državljanstva, brez varstva domovine. Marsikdaj gre le za to, kako na stvar gledamo. Nova dežela z državljanstvom da našim otrokom vse pravice, med temi tudi po sedanjem pojmovanju, pravico, da priznavajo svoj izvor, da dajejo tudi domovini svojih staršev, kar ji gre.

III.

1. Posebno vprašanje v tej zvezi je, čigava se čuti naša mladina. Na to vprašanje bi mogli edino izsledki dobro izvedene ankete odgovoriti. Tega trenutno ne moremo napraviti. Vidimo pa znake, ki pričajo, da se mladina vedno bolj vživlja v novo skupnost in vključuje vanjo, dejansko tudi zavestno. Dajmo temu dejstvu pogledati v oči povsem stvarno in brez predsodkov.

Upam, da nam je jasno, da zaradi tega mladine ne moremo obsojati. Ta proces je v bistvu povsem naraven. Če v neki skupnosti in iz nje živimo, in to skoraj popolnoma in od začetka življenja, potem pač v tej skupnosti poženemo korenine, postanemo živ del nje same. V našem položaju, ko sami imamo komaj še kak stik z domovino, zlasti kulturno, ko ni skoraj nikakega dotoka novih naseljencev iz domovine, je vrstlost v novo kulturo še hitrejša in nujnejša.

2. In mi sami, in to najčesteje prav tedaj, ko skušamo doseči nasprotno,

pospešujemo to, kar imenujemo narodno odtujevanje.

Marsikdaj je naše razmerje do nove dežele preveč ali celo zgolj negativno. Ima svoje napake, včasih mnoge in hude in jih kritiziramo. V tem pogledu morda upravičeno, čeprav pač ne zmeraj modro. Nova dežela ima svoje posebnosti, prebivalci drugačen značaj, navade, kulturo, kar vse radi kritiziramo, ker je drugačno, ker nekritično svoje jemljemo kot absolutno, vedno pravo, kot merilo dobrega in pravilnega, po njem sodimo vse drugo. Kakor pri sočloveku ne umemo in ne prenesemo drugačnosti, je tudi pri drugorodnih ne. Razen tega smo ob prisilni zapustitvi rodne domovine dobili duševne ranitve ali travme, ki še bolijo in ki jim po nekaki projekciji iščemo vzroka in krivde v okolici, v soljudeh, v rojaki, pa tudi v domačinih deželi, kjer sedaj bivamo. In zopet kritiziramo in v nič devamo. Vzrokov je lahko še več in drugih. Kritika je lahko upravičena ali pa tudi ne. Toda naša mladina, ki je že vrstla v novo skupnost, čuti to tudi kot kritiko nečesa svojega, ker zato brani z besedo in še bolj z življenjem. Morda tudi podzavestno celo išče zadostitve za žalitve, ki jih čuti v kritikah staršev in se zato še bolj preda novi, svoji domovini. In celo obrača hrbet domovini svojih staršev.

Na drugi strani pa isti starši, ki tako radi kritizirajo vse, kar vidijo v novi deželi, zopet brez razlikovanja hvalijo vse, kar je bilo doma. Ko se niso mogli prilagoditi novemu življenju in za ta neuspeh iščejo krivde v svoji sedanji okolici, radi lepšajo in idealizirajo nekdanje razmere v stari domovini in jih postavljajo kot zgled popolnosti. Mladina pa sliši besede, a gleda tudi dejstva. Niti lastni starši, niti drugi rojaki ne izkazujejo v svojem življenju tiste popolnosti, s katero se hvalijo. Kje je tista toliko opevana kultura, kje tisti povzdigovani red, kje tisto pridigano soglasje? Zopet se opaža neskladnost med kazanim idealom in med dejanskim življenjem, za katero je mladina tako občutljiva.

3. Posebno slabo vpliva na mladino neka ambivalenca v sodbah staršev o stari domovini. Na eni strani jo hvalijo, kakor je bila in ni več, na drugi strani grajajo, kakršna je. Niti sami vedno dobro ne razlikujejo med domovino in med režimom, med nekdanj in sedaj. Toliko teže bo to razliko spoznala mladina. V nekem romanu, ki sem ga dobil kmalu po prihodu v Argentino, a se ne spominjam več niti naslova niti pisateljice, sem bral o vplivu takega ambivalentnega vrednotenja na sinove ruskih emigrantov v Franciji.

(Dalje prihodnjič)

MED SOBRATI

NOVOMAŠNIKI

LJUBLJANSKA NADŠKOFIJA:

Posvečeni na praznik sv. Petra in Pavla: Čučnik Milan, Demšar Janez, Cikaner Stanislav, Dragoš Vincencij, Kališnik Mihael, Krt Pavel, Maček Franc, Marolt Janez, Oražem Franc, Pevec Franc, Sifrar Franc, Urbanija Franc, Turk Franc (bo avgusta posvečen v Rimu), fr. Metod Benedikt (kapucin).

MARIBORSKA ŠKOFIJA:

Bohorč Albert, Ficko Rudolf, Gajšek Stanko, Horvat Jožef, Jošt Karel, Kuhar Stefan, Lipovšek Stanislav, Markovič Franc, Ožinger Anton, Rauter Aleksander, Recek Stefan, Vogrin Karel, Weingerl Alojz, p. Kolenko Tarcizij, fr. Klemen Verdev, fr. Lavrencij Anžel, fr. Matej Papež, Škrbal Franc SDB, Turk Ivan SDB, Gajšek Rok, Horvat Avgust SDB.

APOSTOLSKA ADMINISTRACIJA ZA SLOVENSKO PRIMORJE:

Čibej Pavel, Leban Silvester, Malos Ivan, Podbersič Renato, Vončina Izidor.

ODLIKOVANJA

Od sv. očeta Pavla VI. sta bila odlikovana z naslovom prelat (Antistes Urbanus vel Praelatus domesticus): *Hrastelj Franc*, monsignor, dekan mariborskega stolnega kapitlja (15. 2. 1968) in *Aleksič dr. Jakob*, monsignor, profesor teološke fakultete v Ljubljani (15. 2. 1968).

Soklič Jakob je bil imenovan od mariborskega škofa za častnega kanonika mariborskega stolnega kapitlja (7. 5. 1968); *Potočnik Jožef* pa za častnega konsistorialnega svetovalca (25. 4. 1968).

Msrgr. *Luigi Bongianini*, dolgoletni referent za jugoslovanske zadeve v Državnem tajništvu je bil 24. marca 1968 v stolnici v Vercelli posvečen za škofa. Posvečenje je opravil kardinal Šeper, prefekt kongregacije za krščanski nauk. Novemu škofu in administratorju škofije Alba iskreno čestitamo!

UMRLI

Na Jožefovo, 19. marca 1968, je umrl v ptujski bolnišnici p. *Marijan dr. Gojkošek*, duhovnik minoritskega reda, star 61 let.

Šešek Ivan (DMZ) je umrl 6. junija 1968 v Ljubljani, star 64 let. Bil je župnik v Dolenji vasi pri Ribnici.

Paulič Peter je umrl 23. maja pri sv. Jerneju pri Ločah, župnik v poklju.

Hauko Jožef, umrl 1. junija v Rankovcih; bil je upokojeni župnik.

Nadškof monsignor *Mate Garkovič*, umrl v Zadru v starosti 86 let. Leta 1961 ga je papež Janez XXIII. imenoval za zadrškega nadškofa.

Šolar Jakob (DMZ), stolni dekan ljubljanskega kapitlja in papežev hišni prelat je umrl 22. junija 1968, star 72 let, dva meseca pred svojo zlato mašo. Bil je dolga leta profesor za slovenščino in francoščino v škofovem zavodu v Št. Vidu nad Ljubljano in kot tak edinstven pedagog s širino srca in duha, ki je zapustil v srcih vseh svojih dijakov spoštovanje in občudovanje. Njegovo zadnje delo je bilo priprava nove izdaje Baragovega življenjepisa. Pripravil je letošnje šmarnično branje o svetniškem škofu, a celotnega življenjepisa ni mogel več dokončati. Omahnil je in moral vse velike nartre pustiti in oditi.

v domovini

NAŠI SALEZIJANCI

Pod inšpektorijo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani se spadalo 1. 1. 1968 379 oseb (112 duhovnikov, pomočnikov 40, bogoslovcev 47, klerikov 132, novincev 48). V drugih inšpektorijah po svetu je pa bilo 58 duhovnikov, 19 pomočnikov, bogoslovcev in klerikov pa 8. Skupno 85. V Sloveniji in diaspori je bilo formacijskih in drugih domov 3, v salezijanski upravi pa 27 župnij. Na Hrvaškem je bilo formacijskih domov tudi 3, župnij pa 13. Skupno je imela inšpektorija 46 postojank.

Inšpektor je Martin Jurčak, tajnik Stanko Kahne, svetovalci (za slovenski del): Valter Dermota, Stanko Rebek in Štefan Žerdin.

V Sloveniji so salezijanske postojanke v krajih: Ljubljana-Rakovnik (župnija in bogosl. študentat), Kodeljevo, Moste, Rudnik, Ankaran, Škofije, Opčine pri Trstu, Boštanj, Mokronog, Šentrupert, Škocijan-Bučka, Ševnica, Razbor, Sv. Jošt, Cerknica, Dobrna, Koprivnik, Goriče, Kapela, Veržej, Zabukovje, Želimlje (noviciat-župnija-študentat), Trstenik. V Srbiji: Beograd, Mužlja, Niš, Priština, Titograd.

Na Hrvaškem: Zagreb-Knežija (bogosl. študentat, župnija), Vla-

ška, Rudeš, Badljeva, Ivanovo Selo, Križevci (študentat, noviciat), Lovran, Obrijež, Podsused, Rijeka-Marija Pomočnica, Rijeka-Assunta, Sirač, Zadar.

AVSTRIJA

Študijski dan

Koroški bogoslovci so 16. julija letos priredili v Št. Jakobu v Rožu študijski dan. Za predavatelja so povabili mariborskega pomožnega škofa dr. Vekoslava Grmiča, ki je predaval o vzrokih in o novejših strujah ateizma. Globoko zasnovanima predavanjema so navzoči številni duhovniki in laiki sledili z velikim zanimanjem.

Pastoralni tečaj

V dneh od 19. do 21. avgusta bo v Celovcu 8. pastoralni tečaj za slovenske duhovnike v zamejstvu. Na sporedu so predavanja: „O svobodi vesti“ (dr. Lojze Suštar), „Verska sociologija“ (Bogdan Makovec) in „Božje učlovečenje v stari zavezi“ (Alojzij Ambrožič).

Novomašne slovesnosti

V nedeljo, 7. julija, je daroval prvo slovesno daritev Mirko Isopp, novomašnik iz šentjakobske fare v Rožu. Novomašnik je bil med prvimi maturanti slovenske gimnazije v Celovcu.

V Št. Lenartu in v Medgorjah sta ponovila novo mašo duhovnika iz Vietnama in Hongkonga, ki so ju tamkajšnji farani podpirali.

NOVICE IZ ZDA

Slovenski misijon se je vršil od 24. do 31. marca pri sv. Vidu. Zaključil se je z Gregorinovim Pasionom „V času obiskanja“.

Novi župnik pri Sv. Lovrencu v Clevelandu je postal g. Varga.

Pri Sv. Vidu je bila 16. maja nova

po svetu

maša g. Toneta Seršena, doma iz Domžal; novomašnikov pridigar je bil g. Malavašič.

V Pittsburgu je umrl p. Albert Žagar, slovenski frančiškan, toda v Hrvaški provinci, doma iz Osilnice na Kočevskem (ob Kolpi). Zadnje čase je hudo bolehal. Bil je župnik na hrvaški župniji v Millvale (pittsbursko predmestje); cerkev je bila na njegovo pobudo zelo lepo poslikana s hrvaško motiviko. Bog mu bodi dober plačnik!